

Gasunie Technische Standaard

Constructie Specificatie Algemeen

CSA-38-N/1

Tweetalig

Eisen Veiligheid, Gezondheid en Milieu

Algemeen

Versie 1 30-09-2025

VOORWOORD

Deze specificatie vormt samen met de delen 2 en 3 een volledig herziene versie van CSA-38-N, versie 17.

CSA-38-N is opgesplitst in de volgende drie delen:

- CSA-38-N/1   Eisen Veiligheid, Gezondheid & Milieu; Algemeen
                    (deze specificatie)
- CSA-38-N/2   Veiligheid op de werkplek; Inrichting en uitgangspunten
- CSA-38-N/3   Eisen Veiligheid, Gezondheid & Milieu; Veiligheid bij specifieke
                    werkzaamheden

INHOUD

1. ONDERWERP EN TOEPASSINGSGEBIED	4
1.1 Onderwerp	4
1.2 Transportmedia	4
2. VERWIJZINGEN	5
2.1 Wet- en regelgeving	5
2.2 Gasunie-documenten	5
2.3 Normen	6
2.4 Overige verwijzingen	6
3. DEFINITIES EN AFKORTINGEN	7
3.1 Definities	7
3.2 Afkortingen	9
4. GEDRAG	10
4.1 Sociale veiligheid	10
4.2 Principes voor Veilig Werken	10
5. ALGEMENE VEILIGHEIDSEISEN	12
5.1 Toegangsbeleid	12
5.2 Arbeidsmiddelen	13
5.3 BHV/EHBO	15
5.4 Werktijden	15
5.5 Gemotoriseerd(e)/geëlektrificeerd(e) voertuigen en materieel	15
5.6 Orde en netheid	17
5.7 Milieuzorg en afvalstoffen	17
6. V&G-COÖRDINATIE	18
6.1 Taken en bevoegdheden Opdrachtgever in de V&G-ontwerpfase	18
6.2 VGM-coördinatie uitvoering werkzaamheden	19
7. VGM-MELDINGEN RAPPORTEREN EN ONDERZOEKEN	22
7.1 VGM-meldingen	22
7.2 Onderzoek na een VGM-melding	23
8. RATIONALE	24
9. DOCUMENTATIE	25

1. ONDERWERP EN TOEPASSINGSGEBIED

1.1 Onderwerp

Deze specificatie beschrijft de eisen met betrekking tot Veiligheid, Gezondheid en Milieu (VGM), waarbij vigerende wet- en regelgeving als uitgangspunt dienen.

De gestelde eisen en kaders zijn van toepassing op alle Gasunie-locaties.

De hoofdaannemer is verantwoordelijk dat ook haar onderaannemers zich aan de eisen in deze specificatie houden en hen hierover instrueren.

De eisen zijn ook van toepassing als de Opdrachtgever tevens werkzaamheden als Opdrachtnemer uitvoert. Naast de rollen van Opdrachtgever en Opdrachtnemer kan Gasunie de volgende rollen vervullen:

- Inspectie en toezicht, zoals projectmanager, opzichter, VGM-inspectie en management;
- Veiligstellen en vrijgave van o.a. installatie of leiding door de beheerder van installaties;
- Verstrekken van werkvergunningen;
- Uitvoeren speciale werken, zoals laswerk aan leidingen met gevaarlijke inhoud en graaf- en hijs-werkzaamheden.

Validatie Bij onduidelijkheden met betrekking tot rol en verantwoordelijkheden, moet dit voorafgaand aan de werkzaamheden worden voorgelegd aan de Opdrachtgever.

Iedere Opdrachtnemer die werkzaamheden verricht op of nabij (een) bestaande installatie(s) (ook die van derden), moet op de hoogte zijn van en voldoen aan de specifieke aanvullende veiligheidsregels gebaseerd op de locatiespecifieke risico's.

Bij tegenstrijdige eisen of onduidelijkheden tussen de Nederlandse versie en de Engelse versie is de Nederlandse versie bindend.

Tussentijds uitgegeven Gasunie Safety Alerts en Technische Bulletins moeten worden toegepast en zijn bindend, totdat de wijzigingen zijn doorgevoerd in deze specificatie.

1.2 Transportmedia

Tabel 1 geeft weer voor welke transportmedia deze specificatie geschikt is.

Tabel 1: Transportmedia

Transport-medium ¹	Aardgas	Waterstof	Koolstof-dioxide	Stikstof	(Warm) water	Ammoniak
	Transportmediumonafhankelijk					

- 1 De tabel is gebaseerd op geschiktheid voor het betreffende transportmedium. De scope en media waarvoor deze specificatie geschikt is, zijn niet automatisch gelijk aan de scope en media van onderliggende GTS'en. De scope en geschiktheid voor een medium zijn per specificatie beschreven.

2. VERWIJZINGEN

In deze specificatie wordt normatief verwezen naar de in dit hoofdstuk vermelde documenten.

2.1 Wet- en regelgeving

2.1.1 Nationale wet- en regelgeving

In deze specificatie wordt verwezen naar de volgende nationale wet- en regelgeving:

[Arbeidsomstandighedenbesluit](#)

[Arbeidstijdenwet](#)

[Nadere regeling kinderarbeid](#)

[Omgevingswet](#)

[Richtlijnen en specificaties voor veiligheidskleding bij wegwerkzaamheden](#)

[Wegenverkeerswet](#)

[Wet milieubeheer](#)

2.1.2 Europese wet- en regelgeving

In deze specificatie wordt verwezen naar de volgende Europese wet- en regelgeving:

[92/57/EEG](#)

Richtlijn 92/57/EEG van de Raad van 24 juni 1992 betreffende de minimumvoorschriften inzake veiligheid en gezondheid voor tijdelijke en mobiele bouwplaatsen (achtste bijzondere richtlijn in de zin van artikel 16, lid 1, van Richtlijn 89/391/EEG)

2.2 Gasunie-documenten

In deze specificatie wordt verwezen naar de volgende Gasunie-documenten:

[CSA-38-N/2](#)

Veiligheid op de werkplek; Inrichting en uitgangspunten.

[CSA-38-N/3](#)

Eisen Veiligheid, Gezondheid & Milieu; Veiligheid bij specifieke werkzaamheden.

[VGM 4.0-03-2](#)

Uitvoeren incidentonderzoek.

2.3 Normen

In deze specificatie wordt verwezen naar de volgende normen. Eventuele aanvullingen en correctiebladen zijn ook van toepassing.

Voor NEN-EN-normen geldt: Afhankelijk van het land waar de norm zal worden toegepast, moet worden gekozen voor bijvoorbeeld DIN-EN of BS-EN.

NEN-EN-ISO 11612	Protective clothing - Clothing to protect against heat and flame - Minimum performance requirements.
NEN-EN-ISO 45001	Managementsystemen voor gezond en veilig werken - Eisen met richtlijnen voor gebruik.

2.4 Overige verwijzingen

In deze specificatie wordt verwezen naar de volgende documenten:

CROW 96a	Werken op autosnelwegen, Werk in Uitvoering
CROW 96b	Werken op niet-autosnelwegen, Werk in Uitvoering
CROW 500	Schade voorkomen aan kabels en leidingen.
Eural-code	Europese Afvalstoffenlijst.
Gedragswijzer van Gasunie	
PGS 37-2	Lithiumhoudende energiedragers: Opslag Richtlijn voor de veilige opslag van lithiumhoudende energiedragers.

3. DEFINITIES EN AFKORTINGEN

In deze specificatie zijn de volgende definities en afkortingen van toepassing.

3.1 Definities

Blijvend letsel (PTD)	Blijvend letsel door een verwonding of ziekte opgelopen tijdens het werk waarbij het letsel van de gewonde door een (bedrijfs)arts als blijvend wordt vastgesteld.
Dodelijk ongeval (FAT)	Dodelijk letsel veroorzaakt door een verwonding of ziekte door het werk.
EHBO (FAC)	Een behandeling van een verwonding of ziekte opgelopen tijdens het werk waarbij geen medisch behandeling nodig is. Betreft geen reportable incident onder de TRCF.
Gevaarlijke situatie/gevaarlijke handeling	Elke situatie of handeling die mogelijk kan leiden tot een incident.
Hoofdaannemer	Opdrachtnemer die de opdracht heeft aanvaard.
Hoog potentieel	(Bijna)Incident of gevaarlijke situatie/handeling had het potentieel om onder andere omstandigheden blijvende invaliditeit of een dodelijke afloop te hebben.
Incident	Een ongeplande werkgerelateerde gebeurtenis die leidt tot: – Lichamelijk letsel of ziekte, – Overlijden, – Materiële schade, – Milieuschade, of – Proces safety impact.
Medewerker	Iemand die samen met anderen in een bedrijf werkt om een gezamenlijk doel te behalen.
Medische behandeling (MTC)	Een behandeling van een verwonding of ziekte opgelopen tijdens het werk wat verder gaat dan eerste hulp door een gediplomeerde EHBO-er. Een ziekenhuisopname is tevens een MTC en moet door de betrokken werkgever gemeld worden aan de Nederlandse Arbeidsinspectie. Betreft een reportable incident onder de TRCF.
Onderaannemer	Een door de (hoofd)aannemer ingehuurde partij die (onderdelen van) het werk uitvoert.
Opdrachtgever	De persoon of personen die namens Gasunie belast is of zijn met het toezicht op de nakoming van de overeenkomst in het algemeen en de uitvoering van het werk in het bijzonder.
Opdrachtnemer	De partij met wie de overeenkomst is of wordt gesloten.

Reportable incident	– Vervangend werk (RWC); – Medische behandeling (MTC); – Verzuimincident (LTI); – Blijvend letsel (PTD); – Dodelijk ongeval (FAT). <u>Opmerking:</u> Een verzuimincident vereist vaak ook medische behandeling. Dit wordt slechts één keer geteld als verzuimincident.
Total Recordable Cases Frequency	Totaal aantal reportable incidents per 1 000 000 gewerkte uren.
Transportmedium	Een gasvormige of vloeibare materie die wordt vervoerd en/of opgeslagen door/in een Gasunie-transportnetwerk; gelimiteerd tot: – aardgas; – waterstof; – koolstofdioxide; – stikstof; – (warm) water; – ammoniak. <u>Opmerking:</u> Toevoegingen en overige in het medium dan wel in de processen gebruikte stoffen vallen daarmee nadrukkelijk buiten de scope.
Validatie	Het afstemmen van verwachtingen waarbij wordt aangetoond, dat met het onderhavige proces en/of product het voorgenomen doel wordt bereikt, binnen het gedefinieerde eisenpakket. <u>Opmerking:</u> Een validatie wordt per definitie door de Opdrachtnemer geïnitieerd, behoudens door de Opdrachtgever "voorgeschreven validatie".
Vergewisplicht	De verplichting voor de Opdrachtgever om voorafgaand en gedurende de looptijd van de opdracht na te gaan of de Opdrachtnemer voldoet aan de wettelijke eisen en bevoegd is om de gevraagde werkzaamheden uit te voeren conform de Arbowetgeving.
Verificatie	Het door middel van bewijs aantonen dat het product of de handeling overeenkomt met de gestelde eisen (is het product juist gemaakt/is de handeling juist uitgevoerd). <u>Opmerking:</u> Verificatie wordt geïnitieerd en/of uitgevoerd door de Opdrachtnemer.
Vervangend werk (RWC)	Een alternatieve werkopdracht als gevolg van een verwonding of ziekte opgelopen op het werk die niet leidt tot afwezigheid van de volgende geplande werkperiode en passende binnen de functie van de persoon.
Verzuim (LTI)	Afwezigheid van minimaal één volledige werkdag, startende de dag na het oplopen van de verwonding of ziekte, tijdens de volgende geplande werkperiode. Qua ernst wordt er onderscheid gemaakt tussen tot 5 werkdagen en langer dan 5 werkdagen. Beide zijn een reportable incident onder de TRCF.

Voorgeschreven
validatie

Door de Opdrachtgever voorgeschreven validatie waarbij de Opdrachtnemer pas door kan gaan met de werkzaamheden, aangaande betreffend onderwerp, nadat formeel "acceptatie" is gegeven door de Opdrachtgever.

3.2 Afkortingen

BRF	Basis Risico Factor
DIS	Documentinformatiesysteem
EHBO	Eerste Hulp Bij Ongelukken
FAT	Fatality (dodelijk ongeval)
LOTOTO	Lock Out, Tag Out, Try out
LTI	Lost Time Injury (verzuimincident)
ME	Melding Eigenaar
MTC	Medical Treatment Case (medische behandeling)
OMT	Omgevingsmanager Toezicht
ON	Opdrachtnemer
OP	Opdrachtgever
PBM	Persoonlijke beschermingsmiddel
PSL	Personal Safety Logbook (veiligheidspaspoort; digitaal)
PTD	Permanent Total Disability (blijvend letsel)
RI&E	Risico Inventarisatie & Evaluatie
RWC	Restricted Work Cases (vervangend werk)
SSVV	Stichting Samenwerken Voor Veiligheid
TRA	Taak Risico Analyse
TRCF	Total Recordable Cases Frequency
VCA	VGM-checklist aannemers
VCA-VOL	VCA - Veiligheid voor Operationeel Leidinggevenden
V&G	Veiligheid & Gezondheid
VGM	Veiligheid, Gezondheid & Milieu
VIB	Veiligheidsinformatieblad
VK	Veiligheidskundige
WIK-kaart	Werkplekinstructiekaart

4. GEDRAG

Gasunie doet op een eerlijke en integere manier zaken en verwacht van alle medewerkers en derden dat zij handelen volgens de normen en waarden en de Gedragswijzer van Gasunie.

OG en ON inclusief haar onderaannemers, werknemers en medewerkers zijn verantwoordelijk voor hun eigen veiligheid én die van anderen. Iedereen is verplicht om elk incident, bijna-ongeval of afwijking van normale processen onmiddellijk te melden bij de Opdrachtgever. Dit geldt ook voor gevaarlijke situaties. Gasunie trekt lering uit meldingen, om herhaling te voorkomen. Gasunie stimuleert een open meldcultuur. Op aanvraag is het mogelijk toelichting te krijgen op het VGM-meldsysteem van Gasunie (zie ook documentatie 1).

Alle medewerkers hebben het recht en de verantwoordelijkheid om onveilige werkzaamheden te stoppen, ongeacht hun positie of rang. Dit creëert een cultuur waarin veiligheid boven productie wordt gesteld.

4.1 Sociale veiligheid

Ongewenste gedragingen zoals (seksuele) intimidatie, discriminatie, pesten, agressie en/of geweld worden niet getolereerd.

Medewerkers moeten zich vrij voelen om veiligheidszorgen, ideeën en verbeteringen te delen. Feedback geven en ontvangen wordt door Gasunie positief gewaardeerd en als vanzelfsprekend gezien, en draagt bij aan een veilige omgeving. Iedereen is aanspreekbaar op zijn/haar gedrag en neemt daar verantwoordelijkheid voor.

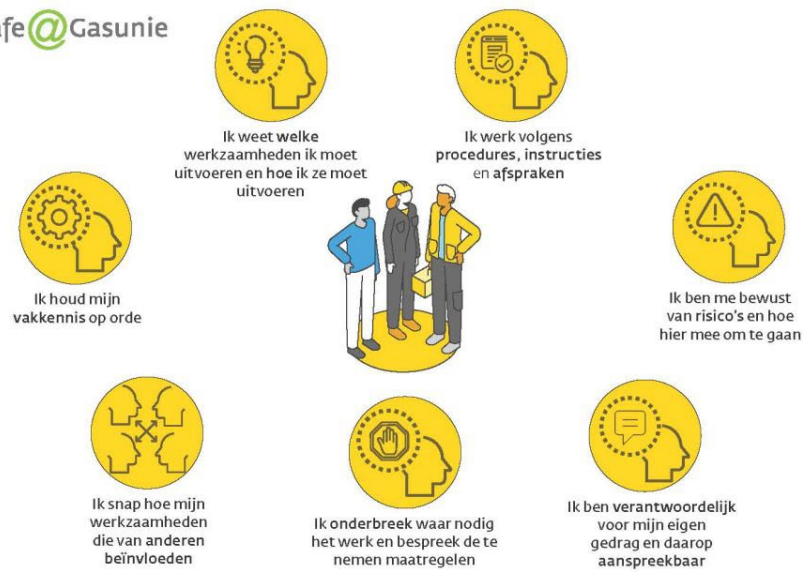
Indien betrokken personen zich niet gedragen volgens wet- en regelgeving of geldende procedures, is het belangrijk dat dit wordt besproken. Doe dit naar eigen inzicht, met de betreffende persoon zelf of je leidinggevende.

4.2 Principes voor Veilig Werken

Binnen Gasunie wordt gewerkt volgens "Mijn principes voor Veilig Werken", zie Figuur 1. Bij de principes ligt de focus niet op de regels en procedures zelf, maar op hoe men met elkaar omgaat als het gaat om regels, gevaren, risico's en onverwachte gebeurtenissen. Gasunie eist dat iedereen werkt volgens deze principes.

Mijn principes voor veilig werken

Safe@Gasunie

Figuur 1: Mijn principes voor veilig werken

5. ALGEMENE VEILIGHEIDSEISEN

Alle medewerkers voeren werkzaamheden veilig en milieubewust uit, waarbij risico's aan de bron worden bestreden. Eventuele restrisico's, met beheersmaatregelen, moeten worden omschreven en gecommuniceerd in het team of project.

Iedereen die werkzaamheden voor Gasunie uitvoert, moet doen conform de CSA-38-N-serie en wet- en regelgeving.

5.1 Toegangsbeleid

Algemene veiligheidsinformatie en informatie over veiligheidsinstructie en werkvergunningensysteem is te vinden op de Gasunie website (zie documentatie 2), of kan worden opgevraagd bij de Gasunie-contactpersoon/leidinggevende.

5.1.1 Toegangsbewijs

Bij werkzaamheden op een bewaakte Gasunie-locatie, moet voor de medewerkers en bezoekers een toegangsbewijs worden aangevraagd. Dit toegangsbewijs moet bij het verlaten van het terrein weer bij de bedrijfsbeveiliging worden ingeleverd. Of er moet in onderling overleg een ander systeem van aan- en afwezigheidsregistratie worden toegepast.

Als geen bedrijfsbeveiliging aanwezig is, moet een aan- en afwezigheidsregistratie worden bijgehouden van alle medewerkers op, en bezoekers van, de bouwplaats.

Ingeval de bouwplaats gelegen is op een terrein van derden, moet het te hanteren toegangsbeleid, inclusief aan- en afwezigheidsregistratie, worden afgestemd met betreffende derde.

Validatie Opdrachtnemer komt met een voorstel hoe het bouwterrein te beschermen en af te sluiten en legt dit ter validatie voor aan de Opdrachtgever.

5.1.2 Gebruik van mobiele telefoons

Het gebruik of meenemen van niet ATEX-gecertificeerde telefoons op gasvoerende Gasunie-locaties is niet toegestaan. Bellen tijdens het autorijden wordt ten strengste afgeraden, het is slechts toegestaan als het:

- handsfree plaatsvindt, én
- gesprek met één persoon wordt gevoerd.

Voor ATEX-zones gelden aanvullende eisen (zie hoofdstuk ATEX in CSA-38-N/2¹).

---

¹ Dit document is nog in ontwerp. Tot publicatie moeten de aanvullende eisen worden opgevraagd bij de betreffende Gasunie-locatie of het focal point ATEX (informatie verkrijgbaar via Opdrachtgever).

5.1.3 Poortinstructie

Alle medewerkers en bezoekers die een gasvoerende installatie, projectlocatie in het gebied of station bezoeken of er werkzaamheden verrichten, moeten in het bezit zijn van een certificaat poortinstructie voor installaties of gebied. Bezoekers van het hoofdkantoor en kantoorlocaties van Gasunie volgen de instructie voor kantoren (zie documentatie 3).

5.1.4 Veiligheidspaspoort (PSL)

Het personeel van Opdrachtnemers en leveranciers van diensten moet beschikken over een (digitaal) veiligheidspaspoort (PSL). Gevolgde cursussen en instructies moeten in dit veiligheidspaspoort zijn vastgelegd.

5.1.5 VCA

Gecontracteerde partijen die voor Gasunie werkzaamheden uitvoeren, moeten VCA- of NEN-EN-ISO 45001-gecertificeerd zijn op bedrijfsniveau. Daarnaast moeten alle medewerkers op persoonsniveau over een VCA basis- of VCA-VOL-certificaat beschikken. VCA-VOL is nodig als medewerker operationeel leidinggevende is, of ZZP'er die als onderaannemer voor een gecertificeerd bedrijf werkt.

Dit betekent dat bij werkzaamheden op Gasunie-locaties waarbij meerdere medewerkers betrokken zijn, de houder van de werkvergunning bestempeld moet worden als operationeel leidinggevende. Er worden vanuit deze rol aanvullende eisen gesteld, die weer overeenkomen met de onderdelen die aan bod komen in de opleiding VCA-VOL.

Jeugdige medewerkers onder de 18 jaar mogen alleen werkzaamheden voor Gasunie uitvoeren als zij:

- over de vereiste kwalificaties beschikken;
- direct worden begeleid, én
- continu onder toezicht staan van een deskundige meerderjarige gekwalificeerde collega.

Voor jeugdige medewerkers gelden aanvullende regels ten aanzien van werktijden, blootstelling aan gevaarlijke stoffen en andere bepalingen (zie hiervoor de "Nadere regeling kinderarbeid").

Medewerkers die risicovol werk (definitie VCA) uitvoeren, moeten aan de SSVV-criteria met betrekking tot risicovol werk voldoen (zie SSVV-opleidingengids (zie documentatie 4).

5.2 Arbeidsmiddelen

De werkgever stelt de benodigde arbeidsmiddelen beschikbaar, waarbij geldt dat deze:

- conform fabrikantsvoorschrift worden onderhouden;
- voldoen aan de gestelde keuringseisen;
- in gasgevaarlijke gebieden (Ex-gebieden) voldoen aan de juiste ATEX-categorie;
- zijn voorzien van een gebruiks- en onderhoudsvoorschrift;
- conform de gebruiksaanwijzing worden bediend;
- te gebruiken arbeidsmiddelen zijn afgestemd met beheerder Gasunie (zie hoofdstuk werkvergunningproces in CSA-38-N/2).

5.2.1 Verstrekking en gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen en veiligheidskleding

Voor iedereen geldt:

- Voorzie medewerkers van de noodzakelijke en door Gasunie goedgekeurde persoonlijke beschermingsmiddelen en werkkleding (zie paragraaf 5.2.2 voor de eisen).
- Instrueer medewerkers in het gebruik en onderhoud van persoonlijke beschermingsmiddelen.
- Het dragen van loszittende kleding, niet ingebonden haren en sierraden bij machines met draaiende delen is *niet* toegestaan.
- Het dragen van (vervulde) werkkleding in kantines en schaftruimtes is niet toegestaan.
- Plaats gebodsborden rond de gebieden waar deze zijn voorgeschreven.
- Instrueer medewerkers in het gebruik van gasdetectieapparatuur en eventueel aanvullende persoonlijke beschermingsmiddelen.

5.2.2 Dragen van persoonlijke beschermingsmiddelen en veiligheidskleding

Het dragen van lichaamsbedekkende, antistatische, vlamvertragende (werk)kleding (die voldoet aan NEN-EN-ISO 11612), een veiligheidshelm, veiligheidsschoenen (minimaal S3) en een veiligheidsbril op de bouwplaats is verplicht.

Het dragen van persoonlijke gasdetectieapparatuur² is verplicht op alle gasvoerende Gasunie-locaties en bij onderhouds-, reparatie- en nieuwbouwwerkzaamheden (gasklussen) aan gasvoerende delen; uitgezonderd het opgraven van doorgaande gasvoerende leidingen.

Op de installaties wordt dit door de Opdrachtgever verzorgd; buiten de installaties wordt dit door de Opdrachtnemer verzorgd, in overleg met de contactpersoon van de Opdrachtgever in verband met het aanwezige medium.

De door Gasunie voorgeschreven PBM's hebben betrekking op de Gasunie-risico's en moeten verplicht worden gedragen. Additionele risico's, voortvloeiend uit de werkzaamheden van een Opdrachtnemer, moet de Opdrachtnemer zelf mitigeren middels een RI&E en de te nemen (additionele) maatregelen gebaseerd op de risico's van de werkzaamheden. Dergelijke risico's zullen aan de Opdrachtnemer kenbaar worden gemaakt middels het V&G-plan (ontwerpfase) van Opdrachtgever.

5.2.3 Werkzaamheden op of in de nabijheid van openbare wegen, spoorwegen

Draag bij het uitvoeren van werkzaamheden op of langs openbare wegen de goedgekeurde, oranje, fluorescerende veiligheidskleding, die voldoet aan de voorschriften van Rijkswaterstaat (Richtlijnen en specificaties voor veiligheidskleding bij wegwerkzaamheden).

²

Gasunie voorziet in de juiste gasdetectieapparatuur. Opdrachtnemer moet tijdig het benodigde aantal kenbaar maken in het werkvergunningsoverleg.

Bij het uitvoeren van werkzaamheden op terreinen van beheerders van spoorlijnen zijn de voorschriften van de betreffende beheerder van toepassing. Voor aanvullende bepalingen wordt verwezen naar het hoofdstuk Veiligheid bij (spoor)wegen in CSA-38-N/3.

5.2.4 Werkzaamheden op of in de nabijheid van het water

Voor werkzaamheden op het water en binnen een strook van 1 meter langs de waterkant van watergangen met een diepte ≥ 1 meter, moet een actuele RI&E aanwezig zijn. Op arbeidsplaatsen waar gevaar voor verdrinking bestaat, moet dit gevaar zoveel mogelijk worden voorkomen en moeten doelmatige middelen voor het redden van drenkelingen op een goed zichtbare plaats beschikbaar zijn.

Zorg ervoor dat medewerkers bij het op- en overstappen naar of vanaf een vaartuig een automatisch reddingsvest (of overlevingspak) dragen.

Let op!: Een zwemvest is **NIET** toegestaan!

5.3 BHV/EHBO

Tijdens werkzaamheden moeten de volgende zaken gewaarborgd zijn:

- Aanwezigheid van bedrijfshulpverlening;
- Afstemming met de locatiebeheerder t.a.v. telefoonnummers en BHV-proces;
- De omvang van de BHV-organisatie is gebaseerd op het project RI&E (Risico Inventarisatie & Evaluatie) en de uit te voeren (risicovolle) werkzaamheden;
- Aanwezigheid van de juiste EHBO-middelen in veldkantoren en overige bedrijfsruimten³, te weten:
  - EHBO-kist A1;
  - Oogspoelfles;
  - Bij mogelijk brandgevaar ten gevolge van de uit te voeren werkzaamheden: een blusdeken en een voor het doel geschikt brandblusmiddel.
- Medewerker(s) met EHBO/BHV op de bouwplaats is/zijn als zodanig duidelijk herkenbaar.
- In het V&G-plan is vastgelegd hoe officiële hulpdiensten (politie, brandweer en ambulance) kunnen worden ingeschakeld;
- In de verblijfsruimten is een alarmkaart aangebracht met daarop contactgegevens van officiële hulpdiensten en de dichtstbijzijnde huisarts en hoe zij te bereiken zijn;
- De organisatie van BHV/EHBO is onderdeel van het V&G-plan uitvoeringsfase.

5.4 Werktijden

Werktijden moeten binnen het wettelijk kader vallen (zie Arbeidstijdenwet).

5.5 Gemotoriseerd(e)/geëlektrificeerd(e) voertuigen en materieel

Voertuigen op een Gasunie-locatie of bouwplaats zijn alleen toegestaan na afstemming met Opdrachtgever of beheerder van de locatie.

³

Zie ook overzicht OSA-12-N "Vereiste EHBO- en veiligheidsmiddelen per ruimte".
Intern/Internal

Op Gasunie-(project)locaties is de "Wegenverkeerswet" van kracht. Daar waar de maximumrijdsnelheid niet is aangegeven, mag niet harder dan stapvoets worden gereden.

Opdrachtnemer moet ervoor zorgen dat:

- de tijdelijke wegen op, van, en naar de bouwplaats geschikt zijn voor het noodzakelijke transport;
- transportroutes vooraf aantoonbaar afgestemd zijn met beheerder en toezichthouder graafwerkzaamheden;
(Het werkvergunningsproces kan van toepassing zijn);
- buiten de wegen alleen wordt gereden, nadat voldoende maatregelen zijn getroffen om de in de grond liggende kabels, leidingen en goten te beschermen;
- er geen materialen over wegen worden gesleept;
- bestuurders van voertuigen over aantoonbare rijvaardigheid beschikken;
- bij werkzaamheden langs de openbare weg afzettingen en bebording voldoen aan CROW 96a en CROW 96b.

5.5.1 Gemotoriseerd(e) materieel/voertuigen

Voor gemotoriseerd(e) materieel/voertuigen geldt:

- Voorzie op gasvoerende locaties dieselmotoren t/m Euro 5 van een vonkenvanger op de uitlaat.
- Gemotoriseerd materieel en motorvoertuigen mogen niet met draaiende motor onbeheerd worden achtergelaten (uitgezonderd aggregaten en pompen).
- Materieel mag alleen in de "aan stand" worden vervoerd, indien dit voor de uitvoering van het werk noodzakelijk is.
- Vrachtwagens en zwaar rollend materieel moeten:
  - zijn voorzien van een achteruitrijddetectiesysteem, en
  - zijn voorzien van een duidelijk waarneembaar achteruitrijdsignaal, of
  - bij het achteruitrijden en manoeuvreren begeleid worden, waarbij bestuurder en begeleider ononderbroken met elkaar in contact staan.
- Op gasvoerende (project)locaties is het begeleiden van vrachtwagens en zwaar rollend materieel verplicht, waarbij bestuurder en begeleider ononderbroken met elkaar in contact staan.
- Op installaties is een "parkeervergunning of parkeerkaart" verplicht voor voertuigen. Redenen hiervoor zijn het minimaliseren van verkeersbewegingen en het instrueren van chauffeurs.
- Op gasvoerende (project)locaties is het niet toegestaan om in voertuigen of tijdens het bedienen van machines een mobiele telefoon te bedienen of te bellen.
- Opleggers moeten zijn voorzien van meesturende achterassen.
- Graaf-, grondverzetmachines, laswagens en dergelijke moeten vrij van aanhangende grond op de bouwplaats aankomen én verlaten; om besmetting te voorkomen.

5.5.2 Geëlektrificeerd(e) materieel/voertuigen

Voor geëlektrificeerd(e) materieel/voertuigen geldt:

- Opslag batterijen en accu's volgens PGS 37-2;
- Gebruik, opslag en opstelling in overleg met de beheerder van de locatie.

5.5.3 Parkeerbeleid

Met betrekking tot het parkeerbeleid geldt dat achteruit moet worden geparkeerd op de daartoe bestemde plaatsen (operationeel parkeren).

5.6 Orde en netheid

Op de bouwplaats geldt met betrekking tot orde en netheid:

- Houd de werkplek en/of werkomgeving ordelijk.
- Ruim niet noodzakelijke materialen en gereedschappen op na gebruik.
- Houd looppaden en (vlucht)wegen vrij en voorkom gladheid.
- Tijdelijke leidingen, slangen en elektrische kabels opbinden langs de constructie.
- Plaats zelfdovende vuilnisbakken op aangewezen rookplaatsen; buiten de werkplek en op met de beheerder af te stemmen locaties.

Validatie Voor opslagplaatsen met een oppervlakte groter dan 100 m² moet een inrichtingsplan worden gemaakt, dat vóór uitvoering ter validatie moet worden voorgelegd aan de Opdrachtgever. Uit dit plan moet duidelijk blijken waar en hoe de verschillende stoffen/materialen worden opgeslagen en welke activiteiten er binnen de opslagplaats waar moeten plaatsvinden. Opslag en activiteiten moeten conform het gevalideerde inrichtingsplan plaatsvinden. Van gevaarlijke stoffen moeten VIB's en WIK-kaarten op de locatie beschikbaar zijn en op verzoek aan de Opdrachtgever kunnen worden geleverd.

5.7 Milieuzorg en afvalstoffen

Met betrekking tot milieuzorg geldt:

- Voorkom negatieve gevolgen voor het milieu.
- Bij milieu-incidenten zo mogelijk de gevolgen beperken en de schade herstellen.
- Meld milieu-incidenten bij Opdrachtgever en leg de milieu-incidenten vast in het VGM-meldingssysteem van Gasunie (zie documentatie 1).

Opdrachtnemer is verantwoordelijk voor de correcte omgang met betrekking tot milieu en afval (Wet Milieubeheer en/of Omgevingswet).

Opdrachtnemer is verantwoordelijk voor de afvoer conform de Wet Milieubeheer en het gebruik van de codering en omschrijving van de afvalstoffen.

Verificatie Hierbij hoort de beoordeling van gevaarlijke en niet-gevaarlijke afvalstoffen conform de Eural-code en het overleggen van bewijsstukken en afgiftebonnen inzake de afvalgegevens aan de Opdrachtgever. Opdrachtnemer moet bij milieu-incidenten direct maatregelen treffen om verontreiniging van het milieu te voorkomen dan wel op te heffen.

Verificatie Lever na een milieu-incident de bewijsstukken/afgiftebonnen aan de Opdrachtgever, waaruit blijkt dat het milieu-incident is opgeheven.

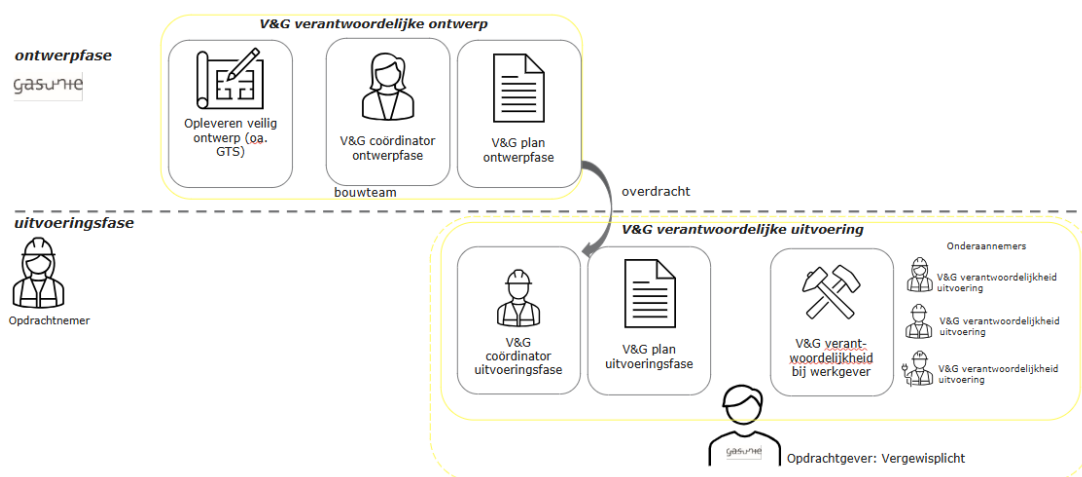
Voorkom waar mogelijk afvalstoffen.

Afval dat eigendom is van Gasunie moet in overleg met de Opdrachtgever conform de interne Gasunie-procedures worden afgevoerd.

6. V&G-COÖRDINATIE

In dit hoofdstuk wordt de V&G-coördinatie (Veiligheid en Gezondheid) binnen de werkzaamheden van Opdrachtgever en -nemer belicht. Twee cruciale fasen worden daarbij aan de orde gesteld, te weten: de ontwerpfase en de uitvoeringsfase (zie figuur 2). Tijdens de ontwerpfase ligt de nadruk op de V&G-coördinatie door Opdrachtgever zelf, waarbij de veiligheid en gezondheid van alle betrokkenen vanaf het begin worden gewaarborgd.

In de uitvoeringsfase neemt de Opdrachtnemer de V&G-coördinatie over, waarbij de focus ligt op de praktische implementatie van de veiligheids- en gezondheidsmaatregelen op de werkvloer. Dit hoofdstuk biedt een gedetailleerd overzicht van de verantwoordelijkheden, procedures en "best practices" die in beide fasen moeten worden gehanteerd om een veilige en gezonde werkomgeving te waarborgen. Voor alle werkzaamheden voor Opdrachtgever geldt het Arbeidsomstandighedenbesluit. Dit hoofdstuk bevat specifieke artikelen uit dit besluit.

Figuur 2: V&G-coördinatie ontwerp- en uitvoeringsfase

6.1 Taken en bevoegdheden Opdrachtgever in de V&G-ontwerpfase

De Opdrachtgever is verantwoordelijk voor het aanstellen van een V&G-coördinator ontwerpfase, indien in de uitvoeringsfase werkzaamheden worden verricht door:

- of twee of meer werkgevers;
- of één werkgever en één of meer zelfstandigen;
- of twee of meer zelfstandigen.

De Opdrachtgever is tevens verantwoordelijk voor het opstellen van een V&G-plan ontwerpfase indien benodigd. De Opdrachtgever zorgt ervoor dat een veiligheids- en gezondheidsplan wordt opgesteld, ten aanzien van bouwwerken die voor de veiligheid en gezondheid van werknemers bijzondere gevaren met zich meebrengen (zoals bedoeld in bijlage II van richtlijn 92/57/EEG) of een bouwwerk waarvan een melding verplicht is.

Opdrachtgever zorgt ervoor dat:

- de V&G-coördinator ontwerpfase de taken naar behoren kan vervullen;
De coördinator voor de ontwerpfase heeft tot taak om namens de Opdrachtgever:
  - a te bewerkstelligen dat artikel 2.26 van het Arbeidsomstandighedenbesluit wordt uitgevoerd;
  - b een veiligheids- en gezondheidsplan als bedoeld in artikel 2.28 van het Arbeidsomstandighedenbesluit op te stellen of te laten opstellen;
  - c een veiligheids- en gezondheidsdossier samen te stellen dat bestemd is voor degene die beslist over de uitvoering van latere werkzaamheden aan het bouwwerk in de gebruiks- of sloopfase. In dit dossier wordt de bouwkundige en technische informatie over het specifieke bouwwerk opgenomen. Dit is van belang voor de veiligheid en gezondheid van werknemers en zelfstandigen die werkzaamheden verrichten in de gebruiks- of sloopfase.
- de V&G-coördinator uitvoeringsfase de taken naar behoren uitoefent;
- het V&G-plan ontwerpfase deel uitmaakt van het bestek betreffende het bouwwerk en aangevuld is door opdrachtnemer tot een V&G-plan uitvoeringsfase; deze moet vóór aanvang van de werkzaamheden op de bouwplaats beschikbaar zijn;
- voorafgaand aan het geheel of gedeeltelijk uit elkaar nemen van een bouwwerk of object, een asbestinventarisatierapport ter beschikking wordt gesteld aan de uitvoerende partij.

De Opdrachtgever zorgt ervoor dat de verplichtingen voor de uitvoerende partij, aanstellen V&G-coördinatoren en hoe vergewisplicht wordt ingevuld zijn vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst (concreet V&G-plan ontwerpfase) met de uitvoerende partij.

De Opdrachtgever blijft altijd overkoepelend verantwoordelijk voor de opdracht, draagt zorg voor de uitvoering van de vergewisplicht en treedt op als verantwoord Opdrachtgever. Passend bij deze verantwoordelijkheid zal Opdrachtgever:

- tijdens de werkzaamheden gevraagd en ongevraagd toezicht houden op de VGM-beheersmaatregelen van de Opdrachtnemer;
- activiteiten stilleggen bij gevaar;
- activiteiten stilleggen ingeval afgeweken wordt van het V&G-plan, zonder dat vooraf afstemming met de Gasunie heeft plaatsgevonden.

6.2 VGM-coördinatie uitvoering werkzaamheden

Opdrachtnemer neemt zodanige maatregelen dat de coördinator uitvoeringsfase de taken, bedoeld in:

- artikel 2.31 van het Arbeidsomstandighedenbesluit, naar behoren kan vervullen;
- artikel 2.31 van het Arbeidsomstandighedenbesluit, naar behoren uitoefent.

Opdrachtnemer heeft de verplichting om:

- alle voorgeschreven veiligheids- en gezondheidsmaatregelen op de werkplek te implementeren en te handhaven;
- gevaren te identificeren, evalueren en maatregelen te treffen om deze risico's te beheersen;
- continu toezicht te houden op de werkplek om te zorgen dat veiligheidsmaatregelen worden nageleefd;
- werknemers te informeren en trainen over veiligheids- en gezondheidsrisico's en de maatregelen om deze risico's te voorkomen;
- alle ongevallen en bijna-ongevallen te registreren en rapporteren aan bevoegde instanties.

Bij de uitvoering van gezamenlijke werkzaamheden is de Opdrachtnemer verantwoordelijk voor:

- melden van bouwwerk (indien van toepassing) bij de Nederlandse Arbeidsinspectie;
- coördineren van werkzaamheden conform Arbeidsomstandighedenbesluit, Afdeling 5, Bouwproces;
- registreren van VGM-aspecten;
- aantoonbaar toezicht houden op de naleving van deze specificatie (CSA-38-N, alle delen).

6.2.1 V&G-plan

Validatie Opdrachtnemer vult het V&G-plan (op basis van het door Gasunie aangeleverde V&G-plan ontwerpfase) aan voor de uitvoeringsfase conform artikel 2.28 van het Arbeidsomstandighedenbesluit en legt het V&G-plan ter validatie voor aan de Opdrachtgever. Het V&G-plan heeft tot doel de relevante veiligheids-, gezondheids- en milieuaspecten te identificeren. Werkzaamheden moeten conform het gevalideerde V&G-plan worden uitgevoerd.

6.2.2 Veiligheidsvergadering

Alvorens te beginnen met werkzaamheden waarvoor een V&G-plan is vereist, zal de coördinator uitvoeringsfase een veiligheidsvergadering organiseren. Hierbij zijn aanwezig:

- de bevoegde vertegenwoordiger/projectleider van de Opdrachtnemer;
- de V&G-coördinator van de Opdrachtnemer op het project;
- Opdrachtgever;
- de beheerder van Gasunie-asset.

Optioneel kunnen de volgende personen worden uitgenodigd:

- een vertegenwoordiger van de Gasunie-afdeling "Speciale Opdrachten";
- Omgevingsmanager Toezicht (OMT);
- een vertegenwoordiger van de aangeslotene (centrales, industrieën en regionale netbeheerders).

Te behandelen onderwerpen tijdens de veiligheidsvergadering zijn:

- taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van alle betrokken partijen;
- het toegangsbeleid;
- afspraken ten aanzien van het toepassen van werkvergunningen;
- afspraken ten aanzien van rookplekken;
- afspraken ten aanzien van noodsituaties en het doen van VGM-meldingen (zie hoofdstuk 7);
- TRA's: opstellen en beoordeling ervan;
- het voorkomen van kabel- en leidingschades (conform CROW 500) (Opdrachtnemer licht werkwijze toe);
- het te houden toezicht in verband met procesveiligheid;
- afspraken ten aanzien van LOTOTO (Lock Out, Tag out, Try out);
- afspraken ten aanzien van werktijden;
- het uitvoeren van veiligheidsrondes en -audits;
- gebruik van communicatiemiddelen, zoals mobiele telefoons en portofoons, alsmede het gebruik van foto- en filmapparatuur.

7. VGM-MELDINGEN RAPPORTEREN EN ONDERZOEKEN

Het maken van VGM-meldingen is een cruciaal onderdeel van een effectief veiligheidsmanagementsysteem. Door incidenten, bijna-ongevallen en gevaarlijke situaties tijdig te melden, kunnen Gasunie en haar opdrachtnemers proactief maatregelen nemen om herhaling te voorkomen en de werkomgeving veiliger te maken.

Daarnaast is het belangrijk om positieve meldingen te doen, waarbij aandacht wordt besteed aan wat goed gaat op het gebied van VGM. Het erkennen en delen van succesvolle veiligheidspraktijken en -initiatieven bevordert een cultuur van veiligheid en stimuleert medewerkers om zich actief in te zetten voor een veilige werkomgeving.

Dit hoofdstuk behandelt de procedures voor het indienen van VGM-meldingen, inclusief de manier waarop meldingen moeten worden gedaan, de termijn waarbinnen dit moet gebeuren, en het systeem dat hiervoor wordt gebruikt. Daarnaast wordt er aandacht besteed aan de opvolging van incidenten door middel van incidentenonderzoek, waarbij de oorzaken van incidenten worden geanalyseerd en verbetermaatregelen worden geïmplementeerd. Het belang van VGM-meldingen kan niet genoeg worden benadrukt; deze vormen de basis voor continue verbetering en dragen bij aan een cultuur van veiligheid en verantwoordelijkheid binnen Gasunie.

7.1 VGM-meldingen

Een VGM-melding is een (bijna-)incident (letsel, schade en/of milieu), milieuafwijking, gevaarlijke situatie, terugkoppeling uit werkplekinspecties of een positieve bevinding op Gasunie-(project)locaties.

In het geval van een **incident, milieuafwijking of gevaarlijke situatie** moet:

- dit direct worden gemeld aan de contactpersoon van Gasunie;
- binnen 24 uur de initiële classificatie worden aangeleverd;
- bij een EHBO-incident de dag erna contact worden opgenomen met de veiligheidskundige van Gasunie t.a.v. de mogelijke behandeling of verzuim.

Alle VGM-meldingen moeten binnen 24 uur worden gemeld via het Gasunie Incidentmanagementsysteem, zie documentatie 1.

Voor het doen van een VGM-melding door een externe moet een account worden aangemaakt. Dit kan enkele dagen duren, vraag dus vroegtijdig een account aan. Op aanvraag kan Gasunie een training met betrekking tot het systeem verzorgen.

In geval een incident heeft plaatsgevonden:

- waarbij iemand blijvend letsel oploopt, in het ziekenhuis wordt opgenomen, of komt te overlijden, moet hiervan melding worden gedaan aan het Bevoegd Gezag (Nederlandse Arbeidsinspectie); dit moet worden geregeld door de werkgever van het slachtoffer.
- bij werkzaamheden op een gasvoerende installatie of locatie is de beheerder verantwoordelijk voor het melden van een ongeval of milieuincident aan het Bevoegd Gezag. Met betrekking tot nieuwbouw- en projectmatige activiteiten moet het te volgen meldingsproces tijdens de veiligheidsvergadering worden bepaald en vastgelegd.

7.2 Onderzoek na een VGM-melding

7.2.1 Gasunie en opdrachtnemer

Bij een (bijna-)incident melding neemt de Melding Eigenaar (ME) direct contact op met de ondersteunende Veiligheidskundige (VK) of escaleert bij afwezigheid in de lijn van Veiligheid. De ME is een lijnverantwoordelijke van de afdeling die verantwoordelijk is voor het incident binnen Gasunie.

Vervolgens beoordelen de ME en de VK samen de ernst van de melding en besluiten of incidentonderzoek noodzakelijk is. Bij een onderzoek wordt een onderzoeksteam samengesteld. Dit kunnen mensen van gespecialiseerde afdelingen zijn, maar ook medewerkers van de opdrachtnemers. Dit wordt gedaan aan de hand van de interne Gasunie-procedure VGM_4.0-03-2.

- Bij de beoordeling van het incident wordt meteen bepaald door het onderzoeksteam of een Safety Alert noodzakelijk is (hier kan ook expertise worden gevraagd aan de focal point en/of aanspreekpunt);
- De eigenaar van een incidentenonderzoek is de ME. Ook de afhandeling van de melding in het VGM-meldingensysteem is de verantwoordelijkheid van de ME;
- Opvolging vanuit het onderzoek voortvloeiende acties, is ook de verantwoordelijkheid van de ME;
- Indien onderzoeken op basis van voorgaande criteria moeten worden uitgevoerd door Opdrachtnemers, zal dit worden geregistreerd in het VGM-meldingenmanagementsysteem;
- Na gereedmelding van het onderzoek beoordeelt de VK het onderzoeksrapport. Bij goedkeuring legt de VK de analyse van het incident vast in het VGM-meldsysteem, inclusief de bepaalde Basis Risico Factor (BRF) en bijbehorend scenario.

De opdrachtnemer:

- Bepaalt, bij voorkeur in overleg met VK Gasunie, na een ongeval, incident of het constateren van een gevaarlijke situatie of een onderzoek uitgevoerd gaat worden (of doet dit op verzoek van Gasunie);
- Voert indien besloten een onderzoek uit naar de oorzaken van het voorval en informeert, consulteert en rapporteert hierover aan Gasunie met opgave van de genomen maatregelen om herhaling te voorkomen;
- Moet in overleg met VK Gasunie afstemmen of het onderzoek in gezamenlijkheid wordt uitgevoerd of dat opdrachtnemer het zelfstandig uitvoert;
- Moet, indien er door een deskundige namens Gasunie een nader onderzoek wordt ingesteld, medewerking verlenen aan de uitvoering van dat onderzoek;
- Moet meewerken aan de implementatie van beheersmaatregelen om herhaling te voorkomen.

7.2.2 Uitvoering onderzoek

Zie VGM_4.0-03-2 voor de kaders t.a.v. het uitvoeren van een incidentenonderzoek door Gasunie.

8. RATIONALE

Dit hoofdstuk bevat onderbouwingen van eisen en andere aanvullende informatie, en is uitsluitend bedoeld voor Opdrachtgever.

Gasunie is NEN-EN-ISO 45001 gecertificeerd en de specifieke werkgeversverplichtingen t.a.v. VGM van Gasunie zijn in het documentinformatiesysteem (DIS) opgenomen. Tevens zijn er verdiepende, interne Gasunie-instructies beschikbaar voor bepaalde onderwerpen uit deze specificatie. Deze zijn specifiek voor Gasunie-medewerkers. Dit zijn instructies die Gasunie vanuit de werkgeversrol aan haar personeel beschikbaar stelt. Van de Opdrachtnemers wordt verwacht dat deze verdiepende instructies vanuit de eigen RI&E beschikbaar zijn.

9. DOCUMENTATIE

In deze specificatie wordt informatief verwezen naar de volgende documentatie:

- 1 Gasunie-website: [VGM-meldsysteem](#).
- 2 Gasunie-website: [Werkvergunningen](#).
- 3 Gasunie-website: [Certificaat poortinstructie](#)
- 4 Website [SSVV-opleidingengids](#)